

La jornada de portes obertes d'ahir al matí permet que els visitants coneguen les últimes novetats arqueològiques. FOTO: J. JOAQUIM BUJ

Alcanar

El jaciment de Sant Jaume inclou un santuari fenici

La 27a campanya d'excavacions confirma l'existència d'un temple en aquest assentament

J. JOAQUIM BUJ ALFARA
ALCANAR

Les dues temporades anteriors, l'equip d'arqueòlegs del Grup de Recerca en Arqueologia Protohistòrica (GRAP) de la Universitat Barcelona ja havien trobat indicis que apuntarien a l'existència d'un possible temple fenici al capdamunt del jaciment de Sant Jaume-Mas d'en Serrà a Alcanar. Els treballs duts a terme aquest mes d'agost durant la 27a campanya han confirmat l'existència d'un temple, elevat al centre de l'assentament, el qual constaria d'una entrada, un pati i un espai per a les divinitats.

En aquest àmbit ja excavat en anys anteriors, se li afegeix ara un altre de més menut que també formaria part del temple i podria estar destinat a oferir sacrificis als déus. Això fa pensar en un santuari visible des de ben lluny, junt amb les primeres torres construïdes a Catalunya en aquella època.

Cada vegada pren més força la hipòtesi que Sant Jaume seria una factoria d'origen fenici, habitada durant un segle i mig, fa 2.800 anys durant la primera edat de ferro. Aquesta possibilitat ve reforçada per la descoberta d'un taller metal·lúrgic de bronze, on s'elaborarien petits objectes de luxe per als cabdills indígenes de la zona de Mianes i Amposta.

De fet, la primera teoria (encara no descartada) amb la qual han treballat els arqueòlegs del GRAP és amb la d'una gran residència fortificada d'un cabdill indígena que comerciava amb els fenicis. Però, l'aparició de cada vegada més estructures arquitectòniques i rituals d'origen fenici posa en dubte qui vivia i per a que servia aquest lloc. «Un dels dubtes que volem resoldre és on es troben les habitacions on residien els pocs pobladors de Sant Jaume. Per això, hem obert l'àmbit A22, a la part més externa del jaciment per mirar de trobar-hi

Comerç de metalls a canvi de productes 'exòtics', com el vi

Els navegants fenicis haurien arribat a la costa d'Alcanar per a comerciar amb pobles indígenes i obtenir plom de l'interior de l'Ebre, el Priorat i el Maestrat. Els cabdills locals demanarien a canvi productes 'exòtics', per exemple el vi.

pistes. I és que tots els àmbits que hem excavat fins ara tenen alguna funció: quadres, magatzem, temple, cuina, etc. Volem esbrinar on i com vivien», comenta el director de les excavacions, David García.

Espiritualitat fenícia

Els últims descobriments realitzats al jaciment canareu apunten als rituals espirituals fenicis. En l'espai sagrat on estaria el santuari, aquest estiu s'ha trobat un tercer betil que s'uneix als dos documentats l'any passat. El betil és una pedra allargada (un còdol en el cas de Sant Jaume) que s'interpreta com una representació de divinitat. Els primers que es van descobrir estaven junts i podrien representar un déu i una deessa.

A més, es dona la circumstància que l'estància del temple on s'han trobat els betils està orientada cap al solstici d'estiu. En aquest moment, la llum del sol il·lumina les divinitats.